

Tilsynsprogram

2025-2026

Innhold

1. Om tilsynsprogrammet	3
2. Oversikt over saker for 2025 og 2026.....	5
3. Bakgrunn for tilsynssaker	6
4. Oppfølging av gjennomførte tilsynssaker.....	12

07.02.2025

Vegard Hansen
direktør

Frode Himle Halrynjo
programansvarlig

1. Om tilsynsprogrammet

Vegtilsynet skal føre tilsyn med Statens vegvesen og Nye Veier AS sitt arbeid knyttet til riksveginfrastrukturen. Tilsyn omfatter alle aktiviteter som gir oss grunnlag for å vurdere om, og følge opp at tilsynspartene gjennomfører sin virksomhet i tråd med regelverket.

Formålet med vårt tilsynsarbeid er å stimulere til forbedring. Vi pleier derfor å si at vi lykkes når andre lykkes!

Vi skal gjennom tilsyn og veiledning bidra til å redusere alvorlige ulykker og risiko for potensielle storulykker. Vi skal

- arbeide for at Statens vegvesen og Nye Veier AS utøver sin virksomhet på en sikker og formålstjenlig måte, til beste for trafikantene på veien
- påse at lover og regler relevant forsikkerheten på vegnettet etterleves
- over tid dekke de områdene for veginfrastrukturen som er vesentlig for sikkerheten

Vegtilsynet er bygd opp som et risikobasert tilsyn. Vi gjennomfører risiko- og vesentlighetsvurderinger som grunnlag for våre tilsynssaker. Vurderingene bygger blant annet på:

- ulykkesstatistikk
- ulykkesanalyser og granskningsrapporter
- vurderinger av storulykkepotensial
- erfaringer fra tidligere tilsyn
- endringer i regelverket

Gjennom tilsynssakene retter vi fokus på deler av styringssystemet til de vi fører tilsyn med. For 2025 og 2026 vil våre fokusområder være:

- *Risikostyring*
  - Risikostyring er koordinerte aktiviteter for å rettlede og kontrollere en organisasjon med hensyn til risiko. Vil vi ha fokus på gjennomføring av risikovurderinger og oppfølgingen av disse, altså risikohåndteringen.
- *Forbedringsarbeid*
  - Forbedringsarbeid innebærer at virksomheten har systemer for å evaluere og korrigere sitt eget system og arbeid. Vi vil ha fokus på at oppgaver og planer gjennomføres, vurdere effekt av gjennomføring, evaluere iverksatte tiltak, lukke avvik og sørge for korrigerende tiltak.

- *Leverandørstyring*
  - Leverandørstyring er styring og oppfølging av leverandører, som bla. system for innkjøp og følge opp og evaluere leverandørens oppfyllelse og sluttproduktet som leverandøren bidrar til. Vi vil ha fokus på krav i leverandøravtaler, metoder for å følge opp leverandør, kontroll med underleverandører og revisjon av leverandør.

For å gjennomføre risikobaserte tilsynssaker som bidrar til forbedring, samtidig som de er effektive, har vi ulike tilsynsformer:

Systemtilsyn

En undersøkelse av styringssystemet som gjennomføres iht. ISO 19011. For å avgjøre om tilsynspart har og bruker tilstrekkelige og effektive styringssystem, kan vi gå gjennom skriftlig dokumentasjon, intervju ansatte og gjennomføre inspeksjon på veg. Dette er hovedtilsynsformen vår.

Etterlevelsestilsyn

En undersøkelse om tilsynspart etterlever spesifikke krav, som for eksempel veg- eller tunnelsikkerhetsforskriften, eller vegnormaler. For å undersøke om tilsynspart etterlever spesifikke krav verifiserer vi gjennom intervju, dokumentgjennomgang eller inspeksjon.

Tilsynsmøte

En undersøkelse for å skaffe kunnskap om og ha dialog med tilsynspart om utvalgte trafiksikkerhetsmessige forhold. Tilsynsformen blir også benyttet innenfor andre områder, der vi ser at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre et mer dialogpreget tilsyn.

Tilstandsundersøkelser

Tilstandsundersøkelser er en enklere undersøkelse, som i stor grad bygger på inspeksjoner av veg og vegobjekt. Dette skal blant annet hjelpe oss å få innsikt i tilstand på vegnettet.

2. Oversikt over saker for 2025 og 2026

Tilsynssak	Tilsynspart	Tilsynsform	Forventet rapport
Fokusområde 1: Risikostyring			
Håndtering av skredfare i utbyggingsprosjekter	NVAS	Systemtilsyn	2025
Beredskap og sikkerhet i Operatunnelen	SVV	Etterlevelse	2025
Beskyttelsessystem for MC	SVV	Etterlevelse	2025
Digital sikkerhet med betydning for sikkerhet i veginfrastrukturen	SVV	Tilsynsmøte	2025
Digital sikkerhet med betydning for sikkerhet i veginfrastrukturen	NVAS	Tilsynsmøte	2025
Digital sikkerhet med betydning for sikkerhet i veginfrastrukturen	SVV	Systemtilsyn	2026
Beredskap og sikkerhet i Byfjordtunnelen	SVV	Etterlevelse	2026
Gjennomføring og oppfølging av TS-revisjoner	SVV	Etterlevelse	2026
Gjennomføring og oppfølging av bruinspeksjoner	NVAS	Systemtilsyn	2026
Fokusområde 2: Forbedringsarbeid			
Alarmer fra tunnel	SVV	Tilsynsmøte	2025
Feil og mangler på brurekkverk	SVV	Systemtilsyn	2026
Læring basert på ulykker og hendelser	SVV	Etterlevelse	2026
Fokusområde 3: Leverandørstyring			
Oppfølgingsundersøkelse: Rekkverkskompetanse	SVV	Tilstandsu.	2025
Styring og kontroll av leverandører	SVV	Systemtilsyn	2026
Evaluering og korrigerende av anskaffelser	SVV	Systemtilsyn	2026
Vinterdrift – Entreprenørers utstyr iht. til vinterplan	SVV	Tilstandsu.	2026
Andre saker			
Vedlikehold av vegdekke	SVV	Systemtilsyn	2025
EU-forordning 886-2013 (SRTI)	NRK	Etterlevelse	2025
EU-forordning 886-2013 (SRTI)	SVV	Etterlevelse	2025
EU-forordning 962-2013 (RTTI)	SVV	Etterlevelse	2026
EU-forordning 886-2013 (SRTI)	NRK	Etterlevelse	2026
EU-forordning 886-2013 (SRTI)	SVV	Etterlevelse	2026

3. Bakgrunn for tilsynssaker

Tittel: Håndtering av skredfare i utbyggingsprosjekter		Fokusområde: Risikostyring
Tilsynspart: Nye Veier AS	Tilsynsform: Systemtilsyn	Forventet rapport: 2025
<p>I Norge pågår det til enhver tid mange vegutbyggingsprosjekter med varierende grunnforhold. Når det anlegges veg, vil det ofte være nødvendig å bygge på eller ved ustabile løsmasser. I tillegg til risiko for de som arbeider på anlegget, kan slike løsmasser medføre fare for skred, som også kan ramme trafikanter og andre. I 2022 fikk både Nye Veier AS og Statens vegvesen erfare større skredhendelser med ustabile løsmasser i hvert sitt utbyggingsprosjekt. Best mulig styring og kontroll med geoteknisk risiko og løsmasseskred ved etablering av veg og konstruksjoner, blir viktig i utbyggingsprosjekter.</p> <p>Vegtilsynet ønsker å undersøke om risikostyring av skredfare gjøres systematisk i utbyggingsprosjekter i Nye Veier AS.</p>		

Tittel: Beredskap og sikkerhet i utvalgte tunnel		Fokusområde: Risikostyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Etterlevelse	Forventet rapport: 2025 og 2026
<p>Ved brann i tunnel er det svært viktig at sikkerhetsutstyret og beredskapen fungerer. Dette sikres gjennom god risikostyring av tunnelen.</p> <p>Tidligere tilsynssaker Vegtilsynet har gjennomført i tunneler har vist at det har vært feil og mangler med sikkerhetsutstyret. Data fra Vegdirektoratets periodiske inspeksjoner indikerer også at det er noen gjentakende feil og mangler på sikkerhetsutstyret i tunneler.</p> <p>Basert på tilgjengelig statistikk fra DSB har vi oversikt over tunneler på riks- og europaveg med flest brannhendelser. Vi velger å gjennomføre tilsyn i Operatunnelen (i Oslo) og Byfjordtunnelen (ved Stavanger) fordi disse er blant de tunnelene med flest hendelser som DSB har registrert i perioden 2016 – 2021. DSB har registrert 6 hendelser i Operatunnelen og 5 hendelser i Byfjordtunnelen. Operatunnelen er en tunnel med mye trafikk, mens Byfjordtunnelen har egenskaper som bla. bratt stigning som gjør at god risikostyring er avgjørende.</p>		

Vegtilsynet ønsker å undersøke beredskapsdokumentasjon og om utvalgt sikkerhetsutstyr i henholdsvis Opera- og Byfjordtunnelen fungerer etter hensikt. Tilsynssakene vil innebære både fysisk inspeksjon i tunnelen, samt gjennomgang av beredskapsplan og risikovurdering.

Tittel: Beskyttelsessystem for MC		Fokusområde: Risikostyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Etterlevelse	Forventet rapport: 2025
<p>Ved revisjonen av vegnormal N101 <i>Trafikksikkert sideterreng og vegsikringsutstyr</i> i juni 2021 ble det innført krav om å vurdere bruk av MC-beskyttelsessystem i ytterkurver ved følgende forhold (krav 3.3.9-1):</p> <ul style="list-style-type: none"> • På nye veger med fartsgrense ≥ 70 km/t og horisontalkurveradius $R \leq 500$ meter • På eksisterende veger med fartsgrense ≥ 70 km/t og horisontalkurveradius $R \leq 200$ meter <p>Videre ble det innført krav om bruk av MC-beskyttelsessystem på steder der det er stor risiko for at motorsyklister kan velte og støte sammen med rekkverk (krav 3.3.9-2).</p> <p>Vegtilsynet ønsker i denne tilsynssaken å undersøke om Statens vegvesen etterlever krav om å vurdere bruk av MC-beskyttelsessystem i ytterkurver, og i hvilken grad MC-beskyttelsessystem eller andre tiltak som for eksempel utbedring av sideterreng, har blitt benyttet siden krav ble innført.</p>		

Tittel: Digital sikkerhet med betydning for sikkerhet i veginfrastrukturen		Fokusområde: Risikostyring
Tilsynspart: Statens vegvesen og Nye Veier AS	Tilsynsform: Tilsynsmøte og systemtilsyn	Forventet rapporter: 2025 og 2026
<p>Digitalisering av vegsektoren og innføring av ny teknologi gir nye muligheter, men skaper også nye og ukjente sårbarheter og risikoer – også for trafikantene sin sikkerhet.</p> <p>Å ha kontroll på de digitale systemene er viktig for at verdikjeden skal fungere, spesielt knyttet til trafikkstyring og beredskap ved hendelser. I <i>Nasjonal strategi for digital sikkerhet</i> står det bl.a. om viktigheten av forebyggende arbeid ved å foreta risikovurderinger, og på bakgrunn av dette gjennomføre tilstrekkelige tiltak for å beskytte seg mot uønskede hendelser.</p> <p>Vegtilsynet ønsker å undersøke sikkerhetsstyringen i digitale systemer med betydning for sikkerheten. Relevante områder er bl.a. risikovurderinger, iverksatte sikkerhetstiltak, og regelmessig kontroll og</p>		

evaluering av sikkerhetstiltakene. Vi planlegger å begynne med et tilsynsmøte for å kunne gjøre videre vurdering av innretningen av et systemtilsyn.

Tittel: Gjennomføring og oppfølging av TS-revisjoner		Fokusområde: Risikostyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Etterlevelse	Forventet rapport: 2026
<p>Trafikksikkerhetsrevisjoner (TS-revisjoner) er en viktig barriere for å indentifisere, vurdere og prioritere risiko i vegtrafikken.</p> <p>Vegtilsynet har i tidligere tilsynssaker sett på gjennomføring av TS-revisjoner i større utbyggingsprosjekter som Statens vegvesen divisjon Utbygging har hatt ansvar for. Tidligere saker har avdekket utfordringer med gjennomføring av TS-revisjoner. Basert på rapportene har Statens vegvesen gjennomført årsaksanalyser og tiltak.</p> <p>NTP for 2025-2036 beskriver strategien for utvikling av riksvegnettet, bla. ved å «vri ressursbruken mot drift, vedlikehold, fornying og utbedringer.» Denne dreiningen mot å ta vare på det vi har og utbedre der vi må, gjør at Vegtilsynet også ønsker å undersøke i hvilken grad det gjennomføres TS-revisjoner på utbedringsprosjekter. Vi ønsker også å undersøke om grunnleggende prinsipper for uavhengighet blir fulgt, bl.a. at et prosjekt ikke skal risikovurdere sitt eget arbeid.</p>		

Tittel: Gjennomføring og oppfølging av bruinspeksjoner		Fokusområde: Risikostyring
Tilsynspart: Nye Veier AS	Tilsynsform: Systemtilsyn	Forventet rapport: 2026
<p>Vegtilsynet har gjennom flere tilsynssaker avdekket utfordringer hos Statens vegvesen ved planlegging, gjennomføring og oppfølging av bruinspeksjoner.</p> <p>Nye Veier AS har en stadig voksende brumasse som de forvalter, og vi ønsker derfor å undersøke deres system for bruforvaltning. I januar 2025 har Nye Veier AS ansvaret for 198 trafikkerte bruer og 103 bruer under bygging. Brumassen til Nye Veier er ny og i liten mengde sammenlignet med Statens vegvesen, så saken bygger på en vesentlighetsvurdering.</p> <p>Vegtilsynet ønske å undersøke Nye Veier AS sitt system for planlegging, gjennomføring og oppfølging av bruinspeksjoner.</p>		

Tittel: Alarmer fra tunnel		Fokusområde: Forbedringsarbeid
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Tilsynsmøte	Forventet rapport: 2025
<p>Alarmstatistikk fra Vegtrafikksentralen (VTS) i Statens vegvesen viser at de fem sentralane mottar et stort antall ulike typer alarmer, og at de fleste alarmene kommer fra utstyr i tunnel og trafikkstyringsanlegg. I tillegg til de reelle alarmene er mellom annet vedlikeholdsalarmer og feilmeldinger der utstyret ikke fungerer m.m. Et stort antall alarmer kan gjere det utfordrende for VTS å identifisere reelle alarmer. Dette vil kunne få konsekvens for forhold eller hendelser som har behov for tiltak.</p> <p>Det går fram av tunnelsikkerhetsforskriften at Statens vegvesen er tunnelforvaltar og at ansvaret som tunnelforvalter omfattar alle oppgaver relatert til planlegging, prosjektering, bygging, drift og vedlikehold av tunnelar. Ved en hendelse i tunnel har VTS en sentral rolle på vegne av vegeierene for beredskap. Slik Vegtilsynet har forstått det, er Statens vegvesen kjent med utfordringene knyttet til et stort antall feilalarmer.</p> <p>Målet med tilsynet er å undersøke Statens vegvesen sin styring og samordning for å redusere feilalarmer fra tunnel.</p>		

Tittel: Feil og mangler på brurekkverk		Fokusområde: Forbedringsarbeid
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Systemtilsyn	Forventet rapport: 2026
<p>Feil og/eller mangler på rekkverket på og ved bru blir ofte avdekket ved bruinspeksjon, og har konsekvens for trafikksikkerheten. I temaanalyse <i>Trafikkulykker på bruer i Norge 2010-2016</i> gjennomført av TØI (rapport 1606/2017) står det at «ulykkesrisikoen er større nær endene av brua og på veien like før og etter enn den er i midtsonen av brua.» Videre står det at «mange ulykker kunne vært mindre alvorlige ved bedre utforming av rekkverk. Forlengelse av rekkverk før bruer kunne dessuten redusert konsekvensene av utforkjøring på strekningen før en bru.»</p> <p>Det er for eksempel viktig at rekkverket inn mot brua har tilstrekkelig lengde og at overgang til vegrekkverk er riktig utført.</p> <p>Vegtilsynet ønsker å undersøke om Statens vegvesen systematisk avdekker og følger opp feil og mangler på rekkverk på og ved bru.</p>		

Tittel: Læring basert på ulykker og hendelser		Fokusområde: Forbedringsarbeid
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Etterlevelse	Forventet rapport: 2026
<p>Med tanke på trafikksikkerheten er det avgjørende at Statens vegvesen som vegmyndighet systematisk lærer etter hendelse og ulykker på vegnettet. Vegtilsynet gjennomførte i 2023 en prosessrevisjon av en nylig etablert prosess for læring etter hendelser og ulykker. I tilsynssaken mot Statens vegvesen ble det gitt noen observasjoner, og siden prosessen var ny undersøkte vi ikke etterlevelsen av den.</p> <p>Vegtilsynet ønsker å undersøke i hvilken grad Statens vegvesen etterlever egne prosesser for læring etter hendelser og i hvilken grad den fungerer etter hensikt.</p>		

Tittel: Oppfølgingsundersøkelse: Rekkverkskompetanse		Fokusområde: Leverandørstyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Tilstandsundersøkelse	Forventet rapport: 2025
<p>Feil og mangler på rekkverk kan få stor betydning for trafikksikkerheten. Rekkverk er et fag som er krevende og komplekst. Vegtilsynet har tidligere gjennomført tilsynssaker som avdekket at det manglet bolter på eksisterende rekkverk. I etterkant av dette ble det gjennomført tiltak, og Statens vegvesen stiller nå krav i rekkverkskontrakter om at alle som monterer, reparere eller inspiserer rekkverk skal ha bestått kompetansekurs.</p> <p>Vegtilsynet ønsker i denne tilstandsundersøkelsen å gjennomføre stikkprøver for å se i hvilken grad leverandører som monterer, reparerer eller inspiserer rekkverk har kompetanse i tråd med krav.</p>		

Tittel: Styring og kontroll av leverandører		Fokusområde: Leverandørstyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Systemtilsyn	Forventet rapport: 2026
<p>Manuell trafikkdirigering i tunnel pga. arbeid har økt risiko ved seg fordi man samler flere biler i tunnelen.</p> <p>Vegtilsynet har levert en tilstandsrapport om beredskap for hendelser i tunnel ved manuell dirigering. Rapporten viste at de som utførte manuell dirigering i tunnel manglet planer for varsling og evakuering, samt at viktige forutsetninger for å håndtere hendelsene (som sikkerhetsutstyr og kommunikasjon) ikke var på plass. Vegtilsynet konkluderte i rapporten med at det var alvorlige faglige mangler ved kvaliteten på risikovurderingene som ble utført i forbindelse med manuell trafikkdirigering.</p> <p>Det er gjort noen endringer i N301 <i>Arbeid på og ved veg</i> som skjerper kravene til blant annet kommunikasjon.</p> <p>Vegtilsynet ønsker å undersøke leverandørstyringen i Statens vegvesen for å se om trafikantene sin sikkerhet ved arbeid i tunnel er ivaretatt.</p>		

Tittel: Evaluering og korrigerende av anskaffer		Fokusområde: Leverandørstyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Systemtilsyn	Forventet rapport: 2026
<p>I forbindelse med den pågående tunneloppgraderingen kjøper Statens vegvesen inn store mengder sikkerhetsutstyr. Sikkerhetsutstyret i tunnelen utgjør en viktig barriere mot storulykker. Det er viktig at utstyret fungerer etter hensikt og er pålitelig i hele sin levetid.</p> <p>Det er viktig med gode systemer for evalueringer og korrigerende av anskaffelsene for å sikre erfaringsoverføring og læring i hele organisasjonen og på tvers av divisjoner.</p> <p>Vegtilsynet vil undersøke Statens vegvesens evaluering og korrigerende av anskaffelser, med fokus på anskaffelser i tunnel.</p>		

Tittel: Vinterdrift – Entreprenørers utstyr iht. til vinterplan		Fokusområde: Leverandørstyring
Tilsynspart: Statens vegvesen	Tilsynsform: Tilstandsundersøkelse	Forventet rapport: 2026

Jobben med å sikre gode føreforhold blir vurdert som viktig for trafikksikkerheten i vinterhalvåret. I den forbindelse er det viktig at personell og utstyr som er meldt inn i driftskontraktens vinterplan faktisk er tilgjengelig gjennom hele vinteren. SHK har, basert på tidligere undersøkelse, kommentert at dette kan være en utfordring.

Vegtilsynet ønsker å undersøke om personellet og utstyret som er meldt inn i driftskontraktens vinterplan faktisk er tilgjengelig.

4. Oppfølging av gjennomførte tilsynssaker

Vegtilsynet vil følge opp åpne avvik i gjennomførte tilsynssaker. Oversikten under viser åpne avvik per 03.01.2025.

Saknr.	Tilsynssak	Tilsynspart	Åpne avvik
2020-05	Tiltakstid ved drift av eksisterende veg	Statens vegvesen	3
2023-02	Øvelser i tunnel	Statens vegvesen	1
2024-01	Håndtering av skredfare i utbyggingsprosjekter	Statens vegvesen	1